

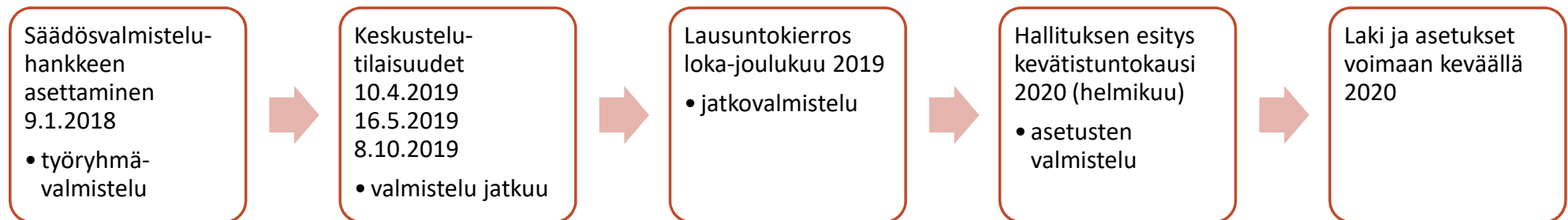
Keskustelutilaisuus pelastustoimen laitteista annetun lain uudistamisesta

Kirsi Rajaniemi / Jaana Rajakko
8.10.2019 Helsinki

Valmistelun tavoitteet ja aikataulu

- Sääntelyn tarpeen ja toimivuuden arviointi; nykyinen laitelaki yli 10 vuotta vanha, lain ja asetusten sisältö pääosin 1990-luvulta
- Sisältötarkistukset suhteessa muussa lainsäädännössä tapahtuneisiin muutoksiin, erityisesti rakentamisen sääntely ja TEM:n toimialan tuotesääntely
- Säädöshuolto, säädöstekninen ajantasaistaminen
- Tavoitteena nykyistä yksinkertaisempi ja selkeämpi sääntelykokonaisuus
- Valmisteluaineisto on hankesivuilla <https://intermin.fi/hankkeet/hankehaku> --> Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen (SM036:00/2017)

Laitelain soveltamisala

Tuotesääntely

- Palovaroittimet
- Häkävaroittimet
- Paloilmoittimen komponentit
- Käsisammuttimet
- Alkusammutusvälineet
- Sammutuslaitteiston komponentit
- Savunpoistolaitteet
- Poistumisopasteet
- Tehdasvalmisteiset tulisijat
- Väestönsuojien varusteet ja laitteet

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Laitteiston toteutus
- Asennusliikkeet
- Tarkastuslaitokset

(Huom. laitteistojen kunnossapito on pelastuslain soveltamisalaa)

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

- Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotyöt
- Käsisammutinliikkeet

(Huom. käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite on pelastuslain soveltamisalaa)

Valmistelun päälinjaukset

- Sääntelyn soveltamisalaa ei laajenneta nykyisestä
 - laitelaki on erityissääntelyä, soveltamisala tarkkaan rajattu
- Selvennettävä suhdetta muuhun lainsäädäntöön ja yhtenäistettävä käsitteet ja menettelyt
 - rakentamisen sääntely
 - pelastuslaki
 - EU rakennustuoteasetus
 - muu tuotesääntely ja markkinaevalvontalaki
 - uusi EU markkinaevalvonta-asetus
- Vanhojen asetusten osalta karsintaa mistä on tarve säätää ja kuinka yksityiskohtaisesti
 - asetuksissa on lakitasolle nostettavia asioita
 - säädetään laissa perusvaatimukset
- Tukesin rooli valvontaviranomaisena säilyy nykyisenä

Uuden lain rakenne

Lain työnimi: Laki eräistä paloturvallisuuslaitteista

Yleiset säännökset	Tuotteita koskevat vaatimukset	Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot	Käsisammuttimien tarkastus ja huolto	Erinäiset säännökset
• Soveltamisala • Määritelmät • Suhde muuhun lainsäädäntöön	• Yleiset vaatimukset • Merkinnät • Käyttöohjeet • Kielivaatimukset • Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen • Tuote- tai tuoteryhmäkohtaiset vaatimukset	• Laitteiston toteutus • Asennusliikkeen toimintailmoitus • Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset • Vastuuhenkilön koe • Laitteiston tarkastus • Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset • Tarkastuslaitoksen tehtävät	• Käsisammuttimien huolto- ja tarkastustyöt • Käsisammutinliikkeen toimintailmoitus • Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset • Vastuuhenkilön koe • Käsisammutinliikkeen toiminta	• Viranomaisen rekisterit ja julkinen tietopalvelu • Valvonta ja toimivaltuudet • Kiellot ja pakkokeinot • Uhkasakko ja virka-apu • Rangaistukset • Muutoksenhaku • Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tuotteiden vaatimukset

Tuotteiden yleiset vaatimukset Merkinnät Käyttöohjeet Kielivaatimukset Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen		
Paloturvallisuuslaitteet • Käsisammutin ja muut alkusammutusvälineet (sammutuspeite, muut alkusammuttimet, pikapalopostit) • Palovaroitin • Häkävaroitin • Paloilmoittimen ja äänievakuointijärjestelmien komponentit • Sammutuslaitteistojen komponentit • Savunpoistolaitteet • Poistumisopasteet	Väestönsuojien varusteet ja laitteet • Varusteet • Väestönsuojiiin asennettavat laitteet • Rakentamisessa käytettävät tuotteet	Tehdasvalmisteiset, puupolttoiset tulisijat

Palovaroittimen tuotevaatimukset

- EU:n rakennustuoteasetuksen mukainen tuote eli on käytettävä harmonisoitua tuotestandardia
- Sähkö- ja säteilyturvallisuusvaatimukset muualla
- VN asetus palovaroittimien teknisistä vaatimuksista (291/2009) kumotaan
- Lakiin toiminnalliset vaatimukset perusominaisuuksista sekä perusominaisuuksiin liittyvä asetuksenantovaltuutus
- Palovaroittimien hankintavelvoite (riittävä määrä ja sijoittaminen), kunnossapito ja vastuunjako pelastuslaissa
 - tarkistetaan myöhemmin

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Käsisammuttimen tuotevaatimukset

- Painelaitesäätelyn mukainen tuote, harmonisoitu standardi, CE-merkintä
 - EN-standardit käsisammuttimen vaatimuksista
 - Säätelyä tarvitaan perusvaatimuksista kuten sammuksominaisuuksista, etiketistä, väristä
 - tarkemmat tekniset vaatimukset tulevat standardeista, kuten nykyisinkin
- SM asetus käsisammuttimista (790/2001) uusitaan
- Käsisammuttimen hankintavelvoite (riittävä määrä ja sijoittaminen) ei kuulu soveltamisalaan

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotoiminnan nykyinen sääntely

Laitelaki (10/2007)

- 7 § tarkastus- ja huoltotyö tehtävä toimintavarmuuden varmistavalla tavalla
- 8 § käsisammutinliikkeen tehtävä toimintailmoitus Tukesille
- 9 § liikkeen vastuuhenkilön tehtävät ja pätevyysvaatimukset
- 10 § tarkastus- ja huoltotöiden tekeminen
- käsisammutinliikkeen toimintailmoituksesta, vastuuhenkilön tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista, tarkastus- ja huoltotöiden tekemisestä, tarkastus- ja huoltolipukkeesta sekä tarkastus- ja huoltotöiden luettelosta on säädetty asetuksessa (SMA 917/2005)

Pelastuslaki (379/2011)

- 12 § rakennuksiin vaaditut sammuttimet on pidettävä toimintakunnossa ja huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti
- tarkastus- ja huoltovälistä säädetty asetuksessa (SMA 917/2005)

Käsisammutinsäätelyn päälinjauksia

- Säädetään nykyiseen tapaan
 - käsisammutinliikkeiden vaatimuksista ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
 - tarkastus- ja huoltotyön vaatimuksista ja sisällöstä
 - tarkastus- ja huoltoväleistä ja tarkastustarrasta
- vaatimukset pääosin nykyiset, mutta selvennetään ja tarkennetaan
- Säätelyä ei laajenneta muihin alkusammutusvälineisiin

Käsisammutinliikkeiden vaatimukset

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille	Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille
Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen päätoimisessa palveluksessa	Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtävänsä
Ilmoitettava muutoksista 6 kk kuluessa sekä lopettamisesta	Ilmoitettava 3 kk kuluessa vastuuhenkilön vaihtumisesta, toiminnan olennaisista muutoksista tai lopettamisesta
Tarkastus- ja huoltotyöt on suoritettava asiantuntevasti ja huolellisesti	Vastaa siitä, että tarkastus- ja huoltotyöt suoritetaan asiantuntevasti ja huolellisesti
Liikkeellä oltava ainakin yksi kiinteä huoltopaikka - asetuksessa säädetty tilojen vaatimuksista	Oltava asianmukaiset tilat
Pidettävä luetteloa tarkastamistaan ja huoltamistaan käsisammuttimista 5 vuoden ajalta	Luettelointivelvoite poistetaan

Käsiammutinliikkeen toimintailmoitus

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Ilmoituksessa oltava - toiminnanharjoittajan nimi ja yhteystiedot - toimipaikkojen osoitteet - vastuuhenkilön tiedot - kaupparekisteriote, jäljennös yhtiösopimuksesta, verojäämätodistus - selvitys työvälineistä ja mittalaitteista	Ilmoituksessa oltava tiedot - toiminnanharjoittajasta - vastuuhenkilöstä - laitteista, työvälineistä ja tiloista
Ilmoitus voimassa 5 vuotta	Toimintailmoituksen määräaikaisuus poistetaan

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilö

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Tukesin antama pätevyystodistus - hyväksytysti suoritettu käsiammuttimen huoltotutkinto	Tukesin antama pätevyystodistus - hyväksytysti suoritettu käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön koe - yhteensä vähintään vuoden työkokemus
Pätevyystodistus voimassa enintään 5 v - uusiminen ilman tutkinnon uudelleen suorittamista, jos toiminut koko ajan vastuuhenkilönä	Pätevyystodistuksen määräaikaisuus poistetaan - nykyiset pätevyystodistukset jäävät voimaan (siirtymäsäännös)
Tehtävät - huolehtii, että tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan säädöksiä - huolehtii, että tarkastus- ja huoltotöitä tekevät ovat ammattitaitoisia ja saaneet tehtäviin riittävästi opastusta	Tehtävät - valvoo, että tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan säädöksiä - huolehtii, että tarkastus- ja huoltotöitä tekevillä on riittävä osaaminen ja että henkilöt on perehdytetty tehtäviinsä

Käsisammuttimen tarkastus

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Toimenpiteet, joilla todetaan sammuttimen toimintakunto	Toimenpiteet, joilla todetaan onko sammutin toimintakunnossa
Tarkastustyö - tehtävä sammuttimen turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla - noudatettava valmistajan/maahantuojaan ohjeita - käytettävä mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita	Tarkastustyö - tehtävä sammuttimen turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla - noudatettava valmistajan/maahantuojaan ohjeita - käytettävä mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita
Tarkastustyön sisältö kuvattu asetuksen perustelumuistiossa	Tarkastuksen sisällöstä säädettävä nykyistä tarkemmin - merkinnät ja etiketti ovat luettavissa - käsisammuttimen rakenne ja osat ovat ehjiä - sammute liikkuu säiliössä ja sammutetta on riittävä määrä - paineen mittaaminen
Tarkastuksen jälkeen käsisammuttimeen on kiinnitettävä tarkastuslipuke	Toimintakuntoiseen käsisammuttimeen kiinnitetään tarkastustarra

Käsisammuttimen tarkastusvälit

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Rakennuksiin vaadittujen sammuttimien tarkastusväli - vuosi jos pakkasessa, tärinälle alttiina, tms. - 2 v	Tarkastuksen määräväli - 2 v, ellei muuta ole säädetty (esim. veneliikennelaki)
Ensimmäinen tarkastus määrittyy valmistusajankohdasta	Ensimmäinen tarkastus määrittyy sammuttimen valmistusajankohdasta - sammuttimessa oltava riittävän selkeästi
Tarkastuslipuke - tarkastus tehty pv/kk/v - seuraava tarkastus kk/v - tarkastajan nimikirjoitus - liikkeen nimi ja osoite	Tarkastustarra - tarkastus tehty pv/kk/v - seuraava tarkastus kk/v - liikkeen nimi ja Y-tunnus

Käsisammuttimen huolto

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Toimenpiteet, joilla sammutin saatetaan toimintakuntoon	Toimenpiteet, joilla sammutin saatetaan toimintakuntoon
Huoltotyö - tehtävä sammuttimen turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla - noudatettava valmistajan/maahantuojan ohjeita - käytettävä mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita sekä huoltoetiketissä mainittuja aineita	Huoltotyö - tehtävä sammuttimen turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla - noudatettava valmistajan/maahantuojan ohjeita - käytettävä mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita sekä etiketissä mainittuja aineita - voi tehdä vain asianmukaisissa tiloissa
Huoltotyön sisältö kuvattu asetuksen perustelumuistiossa	Huollon sisällöstä säädettävä nykyistä tarkemmin - sisältää tarkastustyön - tehdään tarpeelliset puhdistukset, säädöt ja huoltotoimenpiteet - sammute uusitaan/vaihdetaan, sammutin paineistetaan - erikseen painelaitelain mukainen määräaikaistarkastus
Huollon jälkeen käsisammuttimeen on kiinnitettävä sekä tarkastus- että huoltolipuke	Huollettuun käsisammuttimeen kiinnitetään huoltotarra sekä tarkastustarra

Käsisammuttimien huoltovälit

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Rakennuksiin vaadittujen sammuttimien huoltoväli - nestesammuttimet 5 v - muut sammuttimet 10 v - valmistajan/maahantuojan ilmoittama vähimmäisväli	Sammuttimien huoltoväli - 10 v, ellei muuta ole säädetty - valmistajan ilmoittama lyhyempi huoltoväli
Huollettava myös käyttökerran jälkeen	Käytön jälkeen toimintakuntoon saattaminen edellyttää huoltoa ja uudelleentäyttöä
Huoltolipuke - huolto tehty pv/kk/v - huollon suorittaneen nimikirjoitus - liikkeen nimi ja osoite	Huolto- ja tarkastustarrat - huolto tehty pv/kk/v - seuraava tarkastus kk/v - liikkeen nimi ja Y-tunnus
(Painelaitesäännösten mukainen määräaikaistarkastus max 11 v)	Painelaitelain mukaan määräaikaistarkastus (max 11 v)

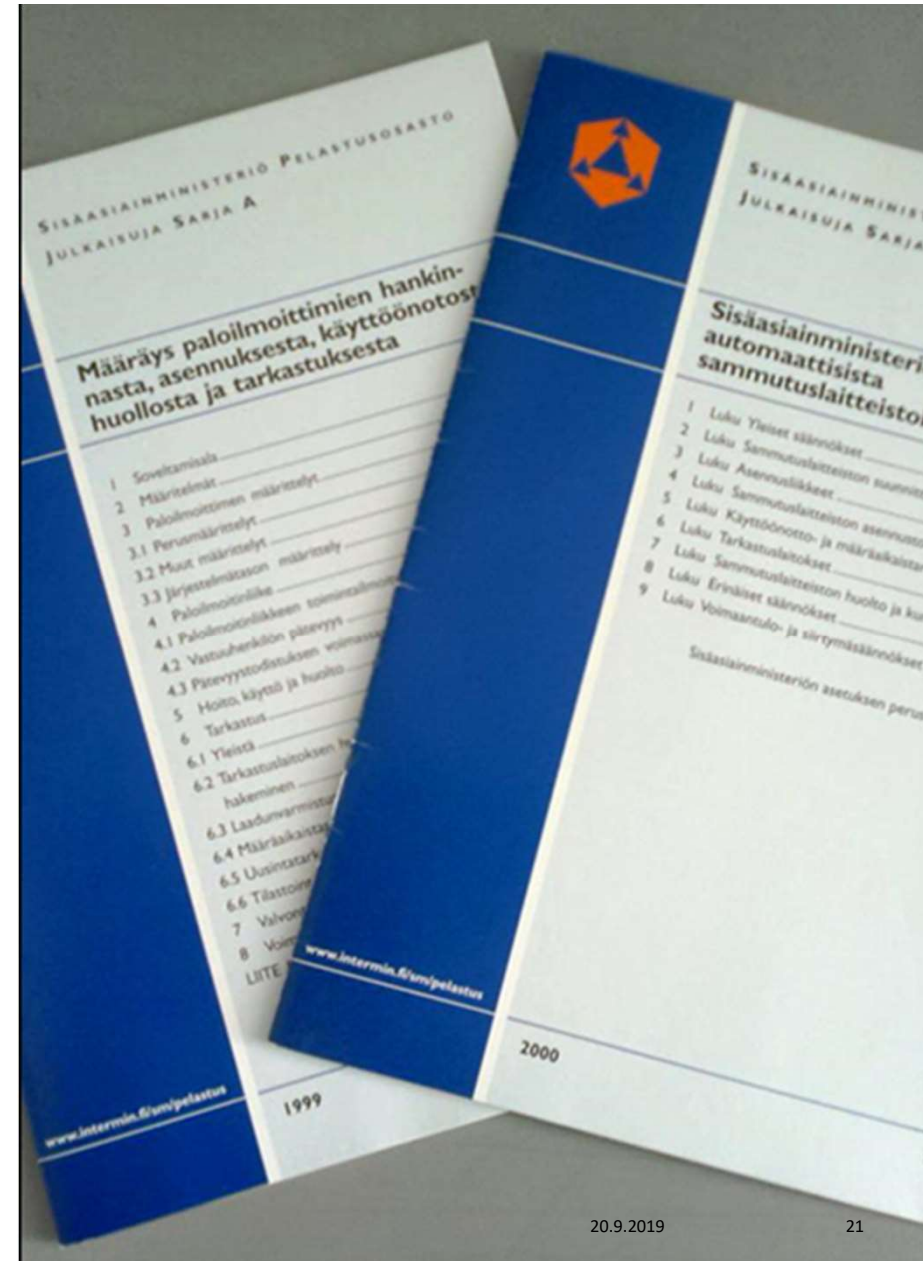

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

Paloilmoittimet ja sammutuslaitteistot

- Säädetävät asiat
 - tuotteiden perusvaatimukset
 - laitteistojen toiminnalliset vaatimukset
 - toteutuksen dokumentointi
 - asennusliikkeiden ilmoitusmenettely ja vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset
 - kunnossapidon vaatimukset (liittyy pelastuslakiin)
 - varmennustarkastuksen sisältö
 - määräaikaistarkastusten sisältö ja määrävälit (1 + 3 vuotta)
 - tarkastuslaitosten hyväksyminen ja tehtävät

Asennusliikkeiden vaatimukset

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille	Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille
Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen päätoimisessa palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtävänsä	Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtävänsä
Ilmoitettava muutoksista 6 kk kuluessa sekä lopettamisesta. Uusi vastuuhenkilö 3 kk kuluessa (A65)	Ilmoitettava 3 kk kuluessa vastuuhenkilön vaihtumisesta, toiminnan olennaisista muutoksista tai lopettamisesta
Asennus- ja huoltotyöt on suoritettava asiantuntevasti ja huolellisesti	Vastaa siitä, että asennus- ja huoltotyöt suoritetaan asiantuntevasti ja huolellisesti

Asennusliikkeen toimintailmoitus

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Ilmoituksen sisällettävä tiedot - toiminnanharjoittajasta - toimipaikoista - vastuuhenkilöstä - vastuuhenkilön suostumus - työvälineistä - toiminta-alasta - toiminnan aloitusajankohta (A60) - kaupparekisteriote, jäljennös yhtiösopimuksesta (A60)	Ilmoituksen sisällettävä tiedot - toiminnanharjoittajasta - vastuuhenkilöstä - toiminta-alasta

Asennusliikkeen vastuuhenkilö

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Tukesin antama pätevyystodistus - tehtävään soveltuva teknillisen oppilaitoksen tai AMK-tutkinto (A65) / sähkö- tai telealan teknikon tutkinto tai vastaava oppimäärä (A60) - vähintään kahden vuoden työkokemus (A65) - sammutuslaitteistokuulustelu (A65) / paloilmoitintutkinto (A60)	Tukesin antama pätevyystodistus - hyväksytysti suoritettu vastuuhenkilön koe - yhteensä vähintään kahden vuoden työkokemus
Pätevyystodistus voimassa enintään 5 v (A65) / 3 v (A60) - uusiminen ilman uutta kuulustelua, jos toiminut koko ajan vastuuhenkilönä tai varahenkilönä, ja voi osoittaa tuntevansa voimassa olevat säännökset ja ohjeet (A65) - uusiminen ilman uutta tutkintoa, jos vastuuhenkilönä viimeisten 3 v aikana vähintään 5 kohteessa tai kohteissa, joiden ilmaisimien pinta-ala vähintään 15 000 m² (A60)	Pätevyystodistuksen määräaikaisuus poistetaan - nykyiset pätevyystodistukset jäävät voimaan (siirtymäsäännös)

Asennusliikkeen vastuuhenkilö

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset (luonnos)
Tehtävät - vastaa suunnittelusta, asennuksesta tai huollosta (A60) - varmistaa, että toteutus hyvän teknisen käytännön ja toteutuspöytäkirjaan tehtyjen perusmäärittelyjen mukainen (A60) - huolehtii, että asennus- ja huoltotöissä noudatetaan säädöksiä (A65) - huolehtii, että asennus- ja huoltotöitä tekevät ovat ammattitaitoisia ja saaneet tehtäviin riittävästi opastusta (A65)	Tehtävät - valvoo, että asennus- ja huoltotöissä noudatetaan säädöksiä - huolehtii, että asennus- ja huoltotöitä tekevillä on riittävä osaaminen ja että henkilöt on perehdytetty tehtäviinsä

Tarkastusten sisältö

Varmennustarkastus

- laitteisto täyttää rakennusluvan ehdot
- laitteistosta on laadittu Tukesin hyväksymän asennusliikkeen vastuuhenkilön allekirjoittama asennustodistus ja laitteisto on todistuksen mukainen
- asennusliike on tehnyt laitteistolle tarvittavat toimintatestaukset
- laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen
- laitteisto on liitetty hätäkeskukseen tai viranomaisen hyväksymään hälytyskeskukseen ja ilmoitusten siirto toimii

Määräaikaistarkastus

- laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen
- laitteistoa on pidetty kunnossa huolto- ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti
- laitteiston muutokset ja korjaukset on teetetty Tukesin hyväksymällä asennusliikkeellä
- laitteistolle on nimetty laitteiston hoitaja

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi